

Episkop rasko-prizrenski Artemije:

SVI ONI KOJI MOGU DA SPRECE ZLO, A TO NE UCINE, ODGOVORNI SU ZA ZLOCINE!

U OBILICU UBIJENA TROCLANA PORODICA STOLIC

Obilic, Gracanica, Beograd 5.jun - U noci izmedju utorka i srede u Obilicu su ubijeni bracni par Slobodan i Radmila Stolic i njihov sin Ljubinko, posle cega su napadaci pokusali i da zapale kucu porodice Stolic. Pripadnici Kosovske policije nisu dozvolili Srbima iz Obilica da pridju mestu ubistva i snime tela njihovih ubijenih sugradjana, zbog cega se sumnja da zele da prikriju zlocin i prikazu ga kao nesrecan slucaj - izjavila je za Danas Rada Trajkovic, poslanik Koalicije Povratak sa zamrznutim statusom u privremenoj Skupstini Kosova i potpredsednik Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije. Prema recima Randjela Nojkica, poslanika Povratka, izmedju Kosovske policije i mestana doslo je manjeg incidenta u kome niko nije povredjen.

Zbog ubistva troclane porodice Stolic juce je u Gracanici odrzan protest, a za danas u 13 sati najavljeno je novo okupljanje na kome bi predstavnici kosovskih Srba, prema recima Rade Trajkovic, od medjunarodne zajednice i vlasti u Beogradu trebalo da zatraze ukidanje svih prelaznih kosovskih institucija, uvodjenje apsolutnog protektorata u Pokrajinu, a najavljena je i mogucnost samoorganizovanja Srba na Kosovu i Metohiji.

Radio KiM iz Caglavice javio je, da su ubijeni bracni par Stolic, oboje stari blizu 80 godina i njihov sin Ljubinko (54) sa jos 20-tak srpskih porodica ziveli u Cerskoj ulici u Obilicu.

- Na telu Ljubinka Stolica vidni su ubodi nozem u predelu srca, polomljena mu je desna slepocnica i jedna ruka. Slobodan i Radmila ubijeni su udarcima tupim predmetima u potiljak, izjavili su rodjaci ubijenih, kojima je dopusteno da vide tela tek posle sukoba okupljenih Srba i Kosovske policijske, koja je blokirala dvoriste i nije dozvoljavala ulaz u kucu cak ni rodbini. Posle intervencije UNMIK policije dozvoljeno je da u kucu Stolica udju tri najbliza rodjaka, preneo je KiM radio.

Prema izvestaju agencija, juce oko dva sata ujutru Stoliceve komsije probudila je svetlost plamena, jer su ubice pokusale da spale kucu kako bi prikrijele zlocin. Pozar je ugasen, utvrdjeno je da je ukraden porodici automobil, a u kuci su pronadjena tela ubijenih.

Novica Stolic, jedan od komsija, rekao je Tanjugu da su Albanci vise puta trazili od pokojnog Slobodana Stolica da proda kucu, ali je on to odbio. U Obilicu je ostalo da zivi blizu 2.500 Srba u veoma teskim uslovima i bez slobode kretanja.

Pozivajuci se na srpske izvore, Informativna sluzba Eparhije rasko-prizrenske javila je da su juce prepodne, u Obilic dosli Mihael Stajner, sef Unmika, i Bajram Redzepi, predsednik privremene Vlade Kosova. Isti izvor navodi da su okupljeni Srbi odbili da saslusaju Stajnera i Redzepija, porucujuci im da se vrate odakle su dosli.

ZAJEDNICKO SAOPSTENJE EPARHIJE RASKO-PRIZRENSKE I SRPSKOG NACIONALNOG VECA KOSOVA I METOHIJE SAUCESNISTVO U ETNICKOM CISCENJU

GRACANICA, 8. JUNI 2003

Eparhija rasko-prizrenska i Srpsko nacionalno veće Kosova i Metohije izrazavaju najostriji protest zbog nesprenosti KFOR-a i UNMIK-a da obezbede opstanak preostalih dvadesetak srpskih porodica u Obilicu, koje su zbog nedostatka bezbednosti odlucile da kolektivno napuste svoje domove.

Ovakvo ponasanje medjunarodne misije UN i KFOR-a predstavlja otvoreno saucesnistvo u procesu etnickog ciscenja koje vec pune cetiri godine nakon rata u prisustvu mirovnih snaga sasvim nesmetano sprovode albanski ekstremisti u izgradnji jednog fasisoidnog i represivnog drustva.

I pored ocigledno teske situacije u ovom delu Kosova i Metohije, ocigledno je da Misija UN i snage KFOR-a nemaju ni volje ni namere da zaustave etnicki teror nad Srbima, pa se iseljavanje preostalih Srba prihvata kao najlakse i najjeftinije resenje.

Koristimo ovu priliku da uputimo jos jedan apel UNMIK-u i KFOR-u da preispitaju svoju ulogu na Kosovu i Metohiji i zaustave proces stvaranje monoetnicke albanske drzave. Takodje apelujemo i na medjunarodne predstavnike u Pristini i Beogradu da preko svojih vlada uticu na promenu krajnje retrogradne i proalbanske politike Misije UN-a i njenog sefa Mihaela Stajnera.

Takodje apelujemo na srpske predstavnike u privremenim kosovskim institucijama da prestanu sa davanjem politickog legitimiteta rezimu koji vodi ka potpunom unistenju srpskog naroda i njegove kulture na ovim prostorima.

SAHRANJENA PORODICA STOLICA

Obilic 5.6. -

Na pravoslavnom groblju u selu Crkvena Vodica kod Obilica danas su sahranjeni Slobodan, Ljubinko i Radmila Stolic koje su ubijeni u noci izmedju ponedeljka i utorka u njihovoj kuci u Obilicu.

Opelo ubijenim clanovima porodice Stolic sluzio episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic). Pogrebna povorka krenula je iz porodicne kuce Stolica u 13 sati, a prevoz gradjana iz srpskih mesta u centralnom delu Kosova i Metohije je organizovan. Zbog ubistva troclane porodice Stolic vise od 1.000 kosovskih Srba demonstriralo je juce u centru Gracanice, dok su poslanici Koalicije Povratak u znak protesta zbog zlocina u Obilicu u kome je juce proglasen dan zalosti, napustili jucerasnje zasedanje privremene Skupstine Kosova.

PROTEST SRBA U GRACANICI

Gracanica, 4. juna

Oko hiljadu Srba iz Gracanice okupilo se danas, protestujuci zbog sinocnog gnusnog ubistva porodice Stolic u Obilicu. Sa improvizovane govornice prisutnima su se obratili Rada Trajkovic, clan SNV Kosova i Metohije, Dragan Velic, nacelnik Kosovskog

okruga, i Slavisa Kostic, ovlasceno lice u Skupstini opstine Pristina, koji su osudili gnusno ubistvo porodice Stolic i uputili poziv svim srpskim predstavnicima u kosmetskim institucijama i vladi Kosova da "osude ovaj najnoviji teroristicki akt i da prestanu da daju legitimitet borbi OVK".

Protest je okoncan mirno, setnjom glavnom gracanickom ulicom, a za sutra u 13 casova je najavljen novi protest.

B.R.

BOGDANOVIC NAJAVIO OSTAVKU

Gracanica, 4. juna

Jedini srpski ministar u vladi Kosova Goran Bogdanovic najavio je danas da ce podneti ostavku na to mesto, najostrije osudjujuci trostruko ubistvo porodice Stolic iz Obilica.

Bogdanovic, koji je u kosovskoj vladi zaduzen za poljoprivredu i razvoj, radiju KIM iz Caglavice rekao je da ce konacnu odluku doneti posle konsultacija sa koalicijom "Povratak" i predstavnicima vlasti u Beogradu.

Beta

TRAZI SE ODGOVORNOST PRIVREMENIH INSTITUCIJA

Predsednik Vlade Republike Srbije Zoran Zivkovic najostrije osudjuje zlocin pocinjen nad porodicom Stolic iz Obilica i iskreno saoseca sa rodbinom, prijateljima i celom srpskom nacionalnom zajednicom na Kosovu i Metohiji.

Monstruozno mucenje, pljackanje i spaljivanje troje ljudi samo zbog cinjenice da su ostali da zive u svojoj kuci na Kosovu i Metohiji, tezak je gubitak i pretnja svim Srbima i drugim gradjanima Kosova i Metohije na koje ekstremisti upere prstom, kaze se u saopštenju Vlade Republike Srbije.

Predsednik Vlade predlozice svim nadleznim organima Republike Srbije i Srbije i Crne Gore da se zatrazi odgovornost privremenih institucija samouprave na Kosovu i Metohiji ali, pre svega, odgovornost nadleznih u medjunarodnoj administraciji zbog cinjenice da uporedo sa prenosjenjem nadleznosti na privremene institucije Kosova i Metohije, raste broj ubijenih Srba, nasilje, destrukcija i unistavanje.

Utvrdivanje odgovornosti je neophodno i zbog cinjenice da specijalni predstavnik generalnog sekretara UN, bez obzira na sve ucestalije teske zlocine i sve veci broj ubijenih ljudi, nastavlja da svoje katastrofalne rezultate prikazuje kao uspeh, a prenoseci nadleznosti drzave na privremene institucije nastavlja da se igra stvaranja nezavisne drzave na Kosovu i Metohiji.

Ucestalost ovakvih zlocina, na koje permanentno upozoravamo, najozbiljnije ugrozava mir u Pokrajini ali i stabilnost celog regiona. Zbog toga je krajnje vreme da se promeni pristup u resavanju problema Kosova i Metohije i da mandat i odgovornost za ovaj proces dobiju ozbiljni medjunarodni sluzbenici, kaze se u saopštenju.

Reagovanja na tragediju u Obilicu

MICIC: STRADALA I NADA SRBA DA CE BITI ZASTICENI

"Kao vrsilac duznosti predsednika Srbije i predsednica Narodne skupstine najostrije osudjujem zaprepascujuci zlocin koji se dogodio u Obilicu", navodi se u pisanoj izjavi Natase Micic.

Micic je ocenila da su, pored porodice Stolic, stradala i nada i ocekivanja Srba sa Kosova da ce njihova elementarna prava i slobode biti zasticeni.

"Ocekujem i zahtevam da svi pocinioci zlocina budu izvedeni pred lice pravde i primereno kaznjeni. Od medjunarodnih institucija trazim da mnogo vise paznje i napora uloze u stvaranje uslova za zivot dostojan coveka na Kosovu uz punu garanciju osnovnih ljudskih prava za sve gradjane i sve etnicke zajednice na tom prostoru", navela je Natasa Micic.

Predsednica Skupstine Srbije je ocenila da ta obaveza medjunarodnih institucija proistice iz cinjenice da imaju najveca ovlascenja na Kosovu i da iza njih stoji autoritet medjunarodne zajednice koju predstavljaju.

(Beta)

COVIC: NASTOJANJE DA SE KOSOVO OCISTI OD SRBA

4. juna **(Beta)** Nebojsa Covic, sef Koordinacionog centra Srbije i SCG za KiM, razgovarao je juce u Obilicu sa najblizim rođacima troje ubijenih clanova porodice Stolic, kao i sa Srbima iz ovog mesta koji su se okupili da bi protestovali zbog trostrukog ubistva, javila je agencija Beta. Mestani Obilica zalili su se na izuzetno lose bezbednosne uslove u kojima zive, upoznali Covica sa strahotama koje su preziveli u protekle cetiri godine od dolaska medjunarodnih misija i zestoko kritikovali vlasti u Beogradu zbog odnosa prema Kosovu i Metohiji. Sa Covicom Obilic su juce obisli Oliver Ivanovic i Gojko Savic, srpski clanovi Predsednistva privremene Skupstine Kosova, kao i patolog Slavisa Dobricanin, sef Biroa za ekshumacije i identifikacije u Koordinacionom centru.

Zoran Zivkovic, premijer Srbije uz osudu zlocina u Obilicu najavio da ce "svim nadleznim organima u Srbiji i SCG predloziti da se zatrazi odgovornost privremenih institucija samouprave na Kosovu i Metohiji, kao i nadleznih u medjunarodnoj admnistraciji zbog cinjenice da uporedo sa prenosjenjem nadleznosti na privremene kosovske institucije raste broj ubijenih Srba, nasilje, destrukcija i unistavanje".

Ubistvo troclane porodice Stolic osudili su i Odeljenje pravosudja i ljudskih prava Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, Igor Jovicic, generalni sekretar Demokratske alternative, dok su predstavnici SNV za severno Kosovo i Metohiju porucili da je krajnje vreme da Unmik policija "umesto izrazavanja zaljenja pocne da pronalazi i kaznjava pocinioce svirepih zlocina nad Srbima na Kosovu"

Kraljevo, 4. juna **(Beta)**

Predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic ocenio je veceras da je ubistvo porodice Stolic iz Obilica

klasican primer nastojanja da se Kosovo i Metohija ociste od Srba.

"Odredjeni pojedinci iz medjunarodne zajednice pokusali su da nam to predstave kao posledicu lose elektroinstalacije u kuci, kuca se sama od sebe upalila, pa su ova tri mucenika izgorela u kuci, sto je cinizam nad cinizmima", rekao je Covic na tribini u Kraljevu, po povratku iz Obilica.

SAD UZASNUTE UBISTVOM TRI CIVILA

Pristina, 4. juna **(Beta)**

Sef americke kancelarije u Pristini Reno Harnis, danas je, u ime Stejt departmenta, najostrije osudio trostruko ubistvo Slobodana i Radmile Stolic i njihovog sina Ljubinka, koje se dogodilo u utorak uvece u kosovskoj opštini Obilic.

"Naprosto sam uzasnut ovim brutalnim ubistvom tri nenaoruzana civila, koji su spavali u svom domu, u vreme kada Kosovo uz podrsku medjunarodne zajednice naporno radi na uspostavljanju visokog standarda ljudskih prava i tolerancije za sve etnicke zajednice na Kosovu", rekao je Harnis.

On je naveo da su clanovi porodice Stolic, starosedeooci na Kosovu, ziveli tu mnogo godina i ostali na Kosovu nakon rata iz jednog prostog razloga: "Kosovo je njihov dom i zeleti su da nastave da zive u miru u svom domu, delecni svakodnevni zivot sa svojim susedima".

Harnis je kazao da Vlada SAD snazno osudjuje ovaj napad, ne samo zbog uzasnih ubistava koja su pocinjena, vec i zbog toga sto "to predstavlja ozbiljan napad na sve one vrednosti koje Amerika i njeni evropski partneri smatraju vaznim i za koje smo se borili na Kosovu 1999".

Ovaj cin salje veoma jasnu poruku Sjedinjenim Drzavama i americkom narodu da danas na Kosovu postoje elementi koji nasilje vide kao legitimno politicko sredstvo, naveo je Harnis.

Njihov cilj je da vrse teror nad ljudima, poseju strah u srcima obicnih gradjana i da postignu svoje nezakonite ciljeve bilo kojim sredstvima koje smatraju neophodnim.

"Takva nedela," nastavio je Harnis, "vracaju unazad politicki napredak na Kosovu, bas u vreme kada je ucinjen znacajan napredak ka ispunjavanju standarda delovanja koje su postavile Sjedinjene Drzave, UNMIK i nasi medjunarodni partneri.

Ljudi koji stoje iza ovih zlocina zastrasivanja, bilo da su sami aktivno ukljuceni u zlocine, ili jednostavno pruzaju podrsku time sto ne rade nista da ih osude ili sprece, nanose ogromnu stetnu napretku Kosova ka konacnom statusu.

"Pravda jednostavno mora preovladati na Kosovu, a atmosfera tolerancije i medjusobnog postovanja mora pobediti mrznju koja do danasnjeg dana preovladuje u nekim delovima drustva", zakljucio je sef americke kancelarije u Pristini.

Americka kancelarija snazno apeluje na svakog ko ima bilo kakvu informaciju o ovom incidentu da saradjuje sa UNMIK policijom u dovodjenju ovih ubica pred lice pravde.

KOSTUNICA: UNMIK I KFOR MORAJU STATI NA PUT ZLU

Ako se nesto konkretno ne uradi za bezbednost i slobodu kretanja Srba na Kosovu to ce znaciti da su ubice i zlocinci dobili "blanko odobrenje za svoje delovanje", upozorio je juce predsednik Demokratske stranke Srbije Vojislav Kostunica, povodom ubistva troclane srpske porodice Stolic u Obilicu.

"UNMIK i Kfor moraju da stanu na put ovom zlu, koristeći sva pravna sredstva i sredstva prisile koja imaju na raspolaganju.

Moraju cuvati i sacuvati Srbe i nealbance preostale na Kosovu i Metohiji i moraju omoguciti povratak ostalim raseljenim", istakao je Kostunica u izjavi Tanjugu.

(Tanjug)

SAUCESCE MAROVICA

BEOGRAD **(SRNA)** - Predsednik Srbije i Crne Gore Svetozar Marovic ocenio je da poslije svirepog ubistva porodice Stolic u

Obilicu savest medjunarodne zajednice, najodgovornijih ljudi u njoj i onih koji je predstavljaju na Kosovu ne moze biti mir

"Ovo svirepo ubistvo, nazalost, ponovo nas je podsetilo da je Kosovo prostor na kom se ljudi ne mogu osjecati bezbedno", navodi se u izjavi predsednika SCG Svetozara Marovica.

U izjavi se dodaje da pred ocima ljudi iz medjunarodne zajednice najgnusnije ubijaju nevine ljude samo zato sto su druge vere ili nacionalnog osecanja.

Na Kosovu i Metohiji proglašen Dan zalosti zbog ubistva Stolicjevih

RUGOVINO LICEMERJE

BEOGRAD - Ubistvo troje clanova porodice Stolic, pre pet dana u Obilicu, pokazalo je kakva je zaista bezbednosna situacija na Kosovu i Metohiji i koliko Srbi nisu bezbedni.

Etnicko ciscenje Kosova i Metohije od Srba, koje je zapocelo juna 1999. godine, u prisustvu medjunarodne zajednice nastavlja se, doduse nesto smanjenom zestinom, jer je i potencijalnih zrtava iz dana u dan sve manje. Stoga licemerno zvuci inicijativa predsednika Kosova Ibrahima Rugove, koju su podrzali clanovi kosovske Vlade, da se povodom ubistva Stolicjevih proglaši Dan zalosti.

Reagujuci na ovu vest iz Pristine, poslanik DSS u Skupštini Srbije Dragan Lazic primecuje da bi trebalo da proglaše najmanje 1.300 dana zalosti, misleci pri tom na kidnapovane i nestale.

Proglašenje dana zalosti zbog ubistva Srba je licemerno, ali je ocigledno da je to ucinjeno pod pritiskom predstavnika medjunarodne zajednice koja osudjuje zlocin i trazi da se postuje red - kaze Lazic. Rugova je, proglašenjem Dana zalosti mozda dobio neki poen kod medjunarodne zajednice, ali ne i kod kosovskih Srba koji sumnjaju da ce ubice ikada biti otkrivene i kaznjene, jer u kosovskoj Vladi i Skupštini sede nekadasnji lideri "OVK", nalogodavci i izvrsioci zlocina nad Srbima i etnickog ciscenja Kosova i Metohije.

Telo Ujedinjenih nacija osudilo zlocin u Obilicu

SB U UTORAK O KOSOVU I METOHIJI

BEOGRAD /NjUJORK 08.06. (**Beta**) - Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija snazno je osudio ubistvo troclane porodice Stolic u Obilicu i ocenio da takvi "akti ugrozavaju zajednicke napore medjunarodne zajednice da uspostavi medjuetnicko pomirenje" na Kosovu.

"Clanice Saveta bezbednosti u potpunosti podrzavaju inicijativu sefa Unmika Mihaela Stajnera da se hitno sprovede istraga i pred lice pravde izvedu pocinoci ovog neizrecivog zlocina", saopstio je sinoc predsedavajući Saveta za jun, ruski ambasador Sergej Lavrov. Takvi akti dovode u opasnost rezolucije Saveta, cija je namera da se na Kosovu "uspostavi multietnicko i tolerantno drustvo sa podjednakom bezbednoscu za sve i stvore neophodni uslovi za bezbedan povratak izbeglica i interno raseljenih osoba", rekao je Lavrov novinarima u sedistu UN na Ist Riveru.

Kako su najavili srpski zvanicnici iz Beograda, Savet bezbednosti ce u utorak, 10. juna razmotriti situaciju na Kosovu i Metohiji, koje je poslednjih mesec dana zahvaceno novim talasom nasilja albanskih ekstremista.

SRBIMA POSEBNO VAZNI BEZBEDNOST I POVRATAK

BEOGRAD 08.06.- Havijer Solana je, prilikom svoje balkanske turneje, jasno stavio do znanja domacinima u Pristini i u Beogradu da razgovori izmedju Albanaca i Srba moraju da pocnu sto pre. I pre Samita u Solunu, 21. juna.

Beogradu je vise no ikome stalo do resenja svih kosovsko- metohijskih problema i u razgovorima vidi put ka tome. Zato je, jos decembra 2000. godine, sadasnji srpski premijer Zivkovic, u ime tadasnjeg saveznog predsednika Vojislava Kostunice, nudio dijalog Ibrahimu Rugovi. Proletos je Stajner inicirao razgovore, koje je Beograd prihvatio i oformio delegaciju. Iz Pristine nije stigao nikakav odgovor.

Pre dva meseca ponovljen je predlog za razgovore sa Pristinom o povratku raseljenih, bezbednosti i decentralizaciji. Ali, iz Pristine su stigli predlozi za Druge teme koje se ticu energetike, saobracajnih tablica za automobile i drugih tehnickih problema. Nedavno je i predsedavajući DOS-a Momcilo Trajkovic predlozio sastanak u Pristini sa predstavnicima parlamentarnih stranaka Kosova. Odgovor nije dobio. Ocgledno je da Albanci izbegavaju da sednu za isti sto sa delegacijom iz Beograda. Kao problem navode teme razgovora. Povratak, bezbednost i decentralizacija nisu teme o kojima bi oni da pricaju.

Medjutim, cak i kada bi pristali, ozbiljnu smetnju uspostavljanju poverenja predstavljaju zlocini nad Srbima koji su ostali nekašnjeni. A bez poverenja tesko se moze uci u dijalog. Zato je velika odgovornost i na predstavnicima medjunarodne zajednice, Unmika, Kfora, ali i privremenih kosovskih institucija, da poboljšaju bezbednost. To im je, uostalom, i obaveza, koja proizilazi iz Rezolucije SB UN 1244, a za koju sef Unmika Mihael Stajner cesto ima obicaj da kaze da je njegova "biblija".

Uvek za razgovore

Premijer Srbije Zoran Zivkovic vise puta je rekao, a i prekjuce Solani jasno stavio do znanja, da mi ne odustajemo od tih razgovora koje treba zapoceti sto pre i uz prisustvo medjunarodne zajednice, kako bi imali jaku osnovu i vodili dogovoru. Solunski samit, medjutim, kazao je Zivkovic, nije mesto za razgovor o odnosima Beograda i Pristine. Sta Beograd danas realno moze da uradi za Kosovo i Metohiju?

NAJTEZA SRPSKA REC

Nemam nameru da Samit u Solunu bude Holivud u smislu da se albanski zvanicnici rukuju sa zvanicnicima iz Beograda, a da u pozadini stoji Stajner, koji je, eto, napravio veliki rezultat", rekao je potpredsednik Vlade Srbije i sef Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic.

Boris Tadic, ministar odbrane Srbije i Crne Gore, smatra da se sada "ne mogu zapoceti razgovori o statusu pre nego sto se uspostave elementarni standardi koji podrazumevaju zastitu ljudskih prava na Kosovu."

Zoran Zivkovic, premijer Srbije, veruje da i dalje ima dva nacina resavanja problema Kosmeta, "da ratujemo i razgovaramo. Ovaj prvi je neko probao i videli smo kako smo prošli. Zato i dalje vidim razgovor kao jedini nacin resavanja problema".

Albanski prestolonaslednik Leka Zogu je povodom obelezavanja 125- godisnjice Prizrenske lige izjavio da je nezavisno Kosovo buducnost Balkana."

Jucerasnji dan je, tako, pruzio presek gledanja na Kosmet kao sto ga nismo imali mesecima. Godinama. Jer, Srbi o svojoj najskupljoj reci razgovaraju samo posle masakra i velikih gubitaka pa Kosovo (Kosmet) vremenom postaje najteza srpska rec. Sta realno Beograd cini da popravi situaciju na Kosmetu i da li uopste ima uticaja na desavanja u juznoj srpskoj pokrajini?

Tomislav Kresovic, publicista i politicki analiticar agencije BIA, napominje da Vlada Srbije nema jasnu strategiju za Kosmet.

- Politicka situacija na Kosmetu je mnogo teza nego sto je to prikazano u javnosti. Skupstina mora pod hitno da analizira politicku i bezbednosnu situaciju i da u skladu s tim donese plan. Tako ce se spreciti da jedino Koordinacioni centar vodi politiku Kosova.

Drzava tako ne radi svoj posao i skida odgovornost sa sebe - tvrdi Kresovic.

Da postoji srpska drzavna politika prema Kosmetu, smatra on, mnogo lakse bi se moglo zatrazi od medjunarodnih institucija da preispitaju celokupan rad Unmikove administracije i samog Stajnera.

Kod Miciceve

V. d. predsednika Srbije Natasa Micic primila je juce predstavnike Inicijativnog odbora Srba sa Kosova i Metohije, koje su predvodili Vladika Rasko- prizrenski Artemije i nacelnik Kosovskog okruga Dragan Velic. Vladika Artemije se zahvalio, jer Srbi s Kosmeta mogu da se obrate za pomoc samo svojoj drzavi

KOSOVO, VISE OD TRAGEDIJE

Svako je ubistvo tragedija, ali ubistva na Kosovu uvek su i tragedija i nesto vise od toga. Mucka likvidacija porodice Stolic iz Obilica sa Kosova Polja razumljivo pogadja najblize, ali potresa svojom specificnom snagom i siru zajednicu - naciju, pa i medjunarodne ustanove. Zasad, zacudo, cute samo klasicni veliki Srbi i klasicni veliki Albanci. I verovatno je bolje sto je tako. Sta su neki uzi uzroci ovog gnusnog ubistva, nije sada poznato. Malo su jasniji motivi: ubistvo znaci mora biti surovo i kao takvo simbolino da bi imalo snagu poruke. I jeste bilo tako. Strah koji bi trebalo da bude glavno oruzje protiv opstanka Srba na Kosovu i njihovog povratka na Kosovo (ili Kosmet kako bi se kazalo na srpskoj strani) na ovaj nacin se proizvodi ne moze biti bolje i efektnije. Cak i da ubistvo nisu ucinili neki losi momci sa albanske strane, ucinak se knjizi onoj albanskoj teznji da se Srbi nateraju u nepovratno bekstvo na sever. Ko od Srba u ovakvim okolnostima ostane na Kosovu ili se tamo vrati, taj ima zbilja visoki prag neosetljivosti na signale okoline.

Mnogi ce, medjutim, kazati da to nije nista novo, da je ovo stara prica, da je varvarska, zivotinjska likvidacija troclane porodice Stolic, samo nova epizoda jedne tragedije koja traje. To je nesumnjivo tacno. Ali, pitanje je samo da li ce se takve stvari na severu od Kosova moci taloziti beskrajno dugo i bez neke nekontrolisane reakcije. Zasad faktori srpske politike (Micic, Zivkovic, Covic) reaguju odlucno, ali smireno. Nije izvesno koliko takvi njihovi stavovi deluju na prosečne Srbe, ali lici da ne paraju usi medjunarodnim faktorima.

Stajner i Redzepe reagovali su potreseno i uzbudjeno, no, njihovim se emocijama malo veruje, cak i kad se uzima da su iskrene. Mozemo da zamislamo da su oni u svom radu na Kosovu imali dobre namere, ali pred prizorima kakav je onaj u Obilicu ispostavlja se da je trud bio ili pogresan ili uzaludan, ili oboje. I stoga, njih ce dvojica - a ne Srbi - u pogrebnoj povorci, koja ce se formirati na Kosovu Polju, svakako ce biti najveći gubitnici.

Komentar DANAS-a 06.06.2003.

Vladika Artemije obisao Srbe u Kosovskoj Vitini

POZIV NARODU DA ISTRAJE

Vitina, Gracanica, Beograd - Zbog pogorsanja i inace teske bezbednosne situacije u Kosovskom Pomoravlju, episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic) sluzio je juce na Spasovdan svetu arhijerejsku liturgiju u prepunoj crkvi svete Petke u Kosovskoj Vitini, gde je posle bogosluženja razgovarao sa predstavnicima tamosnjih Srba i podelio deci paketicice, dar grckog naroda. Tokom razgovora u Parohijskom domu, Srbi iz ovog mesta izneli su vladici svoje probleme, uz molbu da ih "prenese drzavnim vlastima u Beogradu, jer osecaju zapostavljenima", prenela je Informativna sluzba Eparhije rasko-prizrenske. Vladika Artemije juce je obisao i selo Vrbovac u kome je sluzio pomen svim postradalim srpskim zrtvama na Kosovu i Metohiji. iz ovog mesta od 1999. dosad.

On je pozvao Srbe iz Vitine i Vrbovca da istraju bez obzira na teske prilike u kojima zive i nedavne tragicne dogadjaje u ovom delu juzne srpske pokrajine.

Srpsko nacionalno vece Kosovske Vitine nedavno je u ime preostalih Srba iz ovog mesta uputilo Apel "srpskom narodu i vlastima u Beogradu" u kome protestuju "protiv ubijanja koje preti njihovom istrebljenjem, protiv svakodnevnog fizickog ugnjetavanja, duhovnog genocida koje se manifestuje kroz unistavanje visevekovnog nasledja srpskog naroda, protiv svakog oblika institucionalne diskriminacije, protiv mrznje i govora oruzja umesto razuma, protiv narušavanja svojinskih prava, socijalne bede, smanjenja prisustva snaga KFOR i protiv delovanja albanske teroristicke organizacije ANA na ovim prostorima".

J.T.

Prizren: Izgubljen najveći deo kulturne bastine

LOKALNA VLAST MORA DA ODLUCI STA ZELI

Prizren - U poslednje cetiri godine Prizren je izgubio veci deo svoje bogate kulturne bastine i dospeo u kategoriju 100 najugrozenijih gradova po gubitku kulturnog nasledja. Specijalista za konzervaciju i restauraciju starih gradova Dumitru Arnautu, koji je sa jos cetvoro restauratora iz Brisela stigao u Prizren, utvrdio je da je u njemu najvise stradao istorijski i urbani deo grada, kao i arhihektura manjinskih zajednica. Stradale su u prvom redu kuce kojima gradjani ne pridaju posebno znacenje, vodeci racuna samo o kulturno-istorijskim spomenicima. Arnautu sa ekipom restauratora u Prizrenu boravi u organizaciji Saveta Evrope, kako bi snimili situaciju i predložili eventualne mere za revitalizaciju kulturne bastine.

- Nasa misija je i da ubedimo gradjane i nadlezne u lokalnoj vlasti da sacuvaju kuce jer ce na taj nacin uspeti da sacuvaju i izgled svog grada - kaze Arnautu i isticu da ne postoje tacni podaci o unistenim kucama i ostaloj kulturnoj bastini. Restauratori iz Brisela u Prizrenu trebaju najpre da rade na restauraciji starog pazara (pijace) zvanog Arasta, zatim na uredjenju korita reke Bistrica, i to od ulaska do izlaska iz Prizrena. Fokus angazovanja medjunarodnih restauratora bice i Potkaljaja, naselje u kojem su do juna 1999.godine ziveli Srbi, a koje je bilo pod zastitom drzave. Arnautu navodi da se Potkaljaja moze obnoviti, ali je za to neophodna politicka volja. U Potkaljaji je ostalo da zivi nekolicina Srba, uglavnom staraca. Vecina od stotine kuca je prazna a neke su opljackane.

Raseljeni zitelji tog dela Prizrena vratili bi se kucama, ako bi im bila garantovani bezbednost i sloboda kretanja, a time bi, isticu, i svoje kuce obnovili i povratili im "istorijski sjaj".

Diba Cufi, koordinator projekta, objasjava da misija Saveta Evrope ima zadatak da radi na konkretnim zadacima i sacuva ostatke kulturne bastine Prizrena. Projekat ce biti predat na uvid lokalnim vlastima a Savet Evrope ce ga u najvećoj meri finansirati, naravno pod uslovom da lokalne vlasti prihvate plan restauracije. Oprez oko prihvatanja angazovanja restauratora prisutan je zbog cinjenice da su lokalni predstavnici vlasti pre dve godine odbili usluge evropskih konzervatora.

- Savet Evrope ovde radi na ocuvanju preostale kulturne bastine sto je povezano s buducim finansijskim efektima. Ako se nesto ne preduzme jos danas, Prizren ce izgubiti svoju strukturu. Poznato je da ovde ne funkcioniše nijedno preduzeće. Jedini izlaz je u

turizmu a od kulture bastine i te kako može da se profitira u toj sferi privrede - rekla je Diba Cufi, koja, kao Prizrenka, zna sta tom gradu najviše nedostaje. Ona je pozvala gradske vlasti da se odluče šta žele. Hoće li industrijski i zeleni grad ili kulturni centar ovog dela Balkana. Prizren je izgubio sansu da bude pod zaštitom UNESCO, čime će obnova kulturnih vrednosti grada pasti na teret lokalnih i pokrajinskih vlasti i međunarodnih organizacija, koje nastoje da koliko-toliko očuvaju istoriju. Međunarodni restoratori u Prizrenu borave u vreme velikih radova na obnovi i uređenju spomen-kompleksa Prizrenske lige. Lokalne vlasti i kosovska vlada uložili su 300.000 evra za popravku objekata u kojima je pre 125 godina promovisan plan "Velike Albanije" i ujedinjenje svih područja Balkana na kojima žive Albanci.

Između dve nedelje

PRODUZENI KOSMAR

Zločin nad porodicom Stolic u Obilicu zgrnuo je sve: i Stajnera, i Redžepija, i beogradske zvaničnike. Izredjale su se u međuvremenu izjave ogorčenja od Pristine, preko Brisela do Vasingtona. Sve je mucko ubistvo troje nevinih ljudi podsetilo da tragedija Kosova i oko njega traje kontinuirano, bez nagovestaja da bi joj neko ili nešto uskoro moglo stati na put.

Surovo, ali je tačno: ništa se početkom minule sedmice u porodičnoj kući Stolice, u stvari, novo nije desilo. Zločin se nastavlja, tu i tamo se promene njegovi akteri, a žrtve su uvek jedni te isti, obični ljudi, civili, čiji je jedini greh što se ne uklapaju u sumanute projekcije toliko puta doživljene i prezivljene logike krvi i tla. I koji su, po cenu života, svoju hrabrost ispoljavali tako što su hteli da žive tamo gde su im koreni, gde im je dom.

Svi su omanuli

Stolice, dabome, neće više ništa vratiti. Ni Stajnerova primamljiva nagrada za informaciju o ubicama, još manje saucese kosovskih institucija, koje su malo (ili gotovo ništa) učinile da se ljudi na Kosovu osećaju koliko-toliko bezbedno, ponajmanje ambicija nekih političkih krugova da ubistvo iskoriste za radikalizaciju kosovske zbilje, u kojoj će iracionalne strasti ponovo igrati presudnu ulogu: srpske ili albanske strane, svejedno. Bice korisno samo ako ovaj sumanuti čin posluži da se konačno shvati da su na Kosovu omanuli (i to debelo) svi. I albanska i srpska strana (tačnije, njihovi politički reprezentivi), ali i međunarodni faktori, kojima očigledno ništa valjano ne polazi za rukom, osim što nekim, u najmanju ruku kontroverznom potezima, situaciju dodatno komplikuju. Pogotovo da Albance i Srbe uvere da su za četiri godine protektorata stvorili ambijent u kome će se relativno pristojno i bezbedno živeti.

Ako se tako nešto shvati, ako se ne bude robovalo birokratskim semama kako je forma važnija od sadržine, moglo bi se dogoditi da zločin u Obilicu bude povod da se kosovska konfuzija počne brže rasplitati. Bar da se ne zatvaraju oči pred činjenicom da svako dalje odugovlačenje i razvlačenje uvećava problem. Možda će Stajner otići na novu funkciju zadovoljan što je kosovskim (privremenim) institucijama nametnuo privid (???) državnosti. Možda će Albanci i dalje verovati da vreme radi za njih i da će njegovim proticanjem nezavisno Kosovo biti sve realnija (i jedina) opcija. Time, međutim, zla kob kosovske drame neće biti uklonjena. Kosovo bez Srba ili sa Srbima kao zatocenicima u svojim enklavama ili glinenim golubovima za odštel, bice još jedna repriza. Ono je to, doduse, u velikoj meri već sada. Nedostaje samo da se i formalno ozvaniči. Kao što su Srbi još poodavno morali da shvate da svoju sreću ne mogu graditi na nesreći drugih naroda, ni Kusner, ni Hakerup, ni Stajner nisu ubedili Albance da ne mogu sebi obezbediti mesto u civilizovanom svetu tako što će proterivati i ubijati Srbe. Prosta zamena nacionalističkog zla je sama po sebi - još veće zlo.

Statistički alibi

Nacionalne i političke elite kosovskih Albanaca i Srba manifestovale su proteklih godina izrazitu nezrelost i nedoraslost. Nisu odolele iskušenju radikalizma i ekstremizma, a ni urođenoj sklonosti da sudbinu svojih sunarodnika žrtvuju za svoje liderske, stranacke, nacionalističke, čak i privatne interese. Zakučuje, međutim, apsolutna indolentnost međunarodne zajednice prema svemu što se desava(lo) na Kosovu i oko Kosova. Pre svega, što je svojim (ne) činjenjem i samozavaravanjem kako "statistika ubedljivo pokazuje da je stopa zločina i nasilja na Kosovu u ohrabrujućem opadanju", praktično omogućila da Kosovo i njegovi građani svih nacionalnosti budu moneta za potkusurivanje. Na jednoj strani su sukobljeni albanski politički lideri, nacionalističke i mafijanske strukture, na drugoj, posvađani srpski (kosovski i beogradski) političari, na trećoj konfrontirani evro-američki stavovi. U ambijentu koji nalikuje na sumu od koje se drveće ne vidi, više nego sumorno deluje zaključak da je danas, četiri godine nakon uspostavljanja međunarodnog protektorata, teže i komplikovanije naći formulu koja će ukloniti razloge da Kosovo i dalje bude hronična neuralgična tačka.

Tu dilemu su još poodavno razresili jedino Albanci. Među njima je - pogotovo danas - veoma tesko naći nekog ko misli da je moguć život u Srbiji ili sa Srbijom. Sami Srbi, a naročito njihovi politički predstavnici, opet, razapeti su između potajne nade da bi "Kosovo moglo kad-tad, uz pomoć sveta, ponovo biti srpsko", sve jačeg osećanja da je "kosovska priča za Srbiju zauvek završena" i starog-novog modela nacionalnog razgraničenja, tj. teritorijalne podele. U isto vreme, dok Evropa još gaji nade (da li i iluzije?) da multietničnost Kosova nije propala stvar, ujedno strahuje da bi njegođa nezavisnost ponovo otvorila balkansku Pandorinu kutiju (Makedonija, Grčka, Albanija, Crna Gora), Amerika nastoji da sve relativizira i Kosovo pretvori u unosan vojno-strateski, čak i finansijski biznis.

Ubistvo Stolicevih je svojevršno ogledalo tog proizenog kosovskog kosmara. Svako u njemu vidi svoj lik, svoju narcisoidnu samouverenost, ali ne i patnju i nesreću onih drugih. Ako se iz tragedija može izvlaciati pouka i nešto dobro - a toga je godinama unazad na ovim balkanskim prostorima bilo napretek - pogibija nevinih ljudi u Obilicu bi morala da bude opomena da priču o Kosovu, bar u nekom obliku, treba privoditi raspletu. Da li će to značiti otpocinjavanje dijaloga (pregovora) između Beograda i Pristine, međunarodna konferencija, dakle pokušaj da se situacija pomeri s mrtve tačke, ili će Savet bezbednosti UN, kako se iz kosovskih srpskih krugova traži ovih dana, zavesti apsolutni protektorat i rasplet odložiti na neodređeno vreme, ostaje da se vidi.

Sve je bolje od zlocina

Solana, koji se odmah nakon ubistva zatekao na Kosovu, najavio je da je Solun pravo mesto da Srbi i Albanci zapocnu kakav-takav razgovor. Duskora se Evropska unija uzdrzavala od takvih sugestija, smatrajuci da "jos nije vreme za pocetak pregovora o konacnom statusu". Cini se, ipak, da ucestala ubistva na Kosovu relativiziraju taj stav vise zbog evropskog straha da bi se situacija mogla oteti kontroli nego zbog neke utemeljenije procene da je medjunarodna administracija postigla takav stepen stabilnosti i bezbednosti na Kosovu koji omogucava dijalog bez preteranih strasti i emocija.

No, bilo kako bilo, svaki razgovor je bolja varijanta od precutnog mirenja sa nasiljem. Razgovor je potreban i zato da se predupredi da nekim novim ubistvom i sama nada da ovaj region nece ponovo postati popriste terora bude - ubijena. Ivan Torov

POLITIKA 8.jun

Mi u ocima sveta

COVICEVA POBEDA

Misija Mihaela Stajnera na Kosmetu je propala. Imenovanjem sada vec bivseg sefa UN na Kosmetu, za stalnog predstavnika pri UN u Zenevi, Nemacka je spasila svog cinovnika, ali je priznala poraz politike koju je on sprovodio. Kao i njegovi prethodnici Kusner i Hakerup, Stajner se istinski trudio da Kosmet dovede do nezavisnosti. Cesto je izgledalo da poteze povlaci u grcu, u zelji da sto pre zavrshi posao.

Ipak, centralno politicko pitanje Balkana, problem Kosmeta, nije moguće zakljuciti ni brzo, ni jednostavno. Ne postoji pojedinac sa takvim politickim kapacitetom, pa makar to bio i "vicekralj" Kosmeta licno. Naprotiv, pokazalo se ovih dana da se centralna borba oko resavanja buducnosti Kosmeta razbuktala u Vasingtonu. Americka garnitura na vlasti vodi bitku protiv sopstvene opozicije. Strana koja iz tog duela bude izašla kao pobednik kontrolisace u perspektivi citav Balkan sa dugorocnim medjunarodnim implikacijama.

Soros na Balkanu

Problem "kosovskog pitanja" je njegova neresivost klasicnim politickim metodama. Kao kvadratura kruga. Na sceni su dve suprotstavljene strane. Jedna poznata je Kongresu SAD kao albanski lobi. Ta grupa, koju podupire albanska dijaspora, zagovara bezuslovno i trenutno postizanje pune nezavisnosti pokrajine. Potezi Mihaela Stajnera za vreme mandata u Pristini u dobroj meri su se podudarali sa stavovima pomenute struje.

Drugu grupu zastupa administracija predsednika Dzordza Busa. U njihovoj geopolitickoj viziji buducnosti Balkana stvaranje novih nezavisnih drzava moze dovesti do regionalnog bezbednosnog debalansa. To bi potpuno kompromitovalo ulogu koju Balkan treba da izgradi u bezbednosnoj arhitekturi sveta u nekoliko sledećih decenija. Zato se ta grupa protivi nezavisnosti Kosmeta.

Sticajem okolnosti, ideje administracije SAD poklopile su se sa srpskim interesima, ciji je ovdasnji zvanicni zastupnik dr Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog tela za Kosovo i Metohiju.

Desilo se, u stvari, da je ulogu srpskog lobija, koji nikada nije stvoren u Americi, preuzela vladajuca republikanska garnitura.

Administracija SAD nasla se na istoj strani kao i vlast u Srbiji, za razliku od Klintonove koja je bila na strani Albanaca.

Javnost se uverila da su napadi Nebojse Covica na Mihaela Stajnera bili utemeljeni, pa sef UNMIK-a mora da ode. Coviceva pobeda nad Stajnerom je ocita. Ipak, njihov sukob bio je samo odraz sukoba koji se vodi u Vasingtonu. To je indirektno potvrdio i dolazak predsednika Fonda za otvoreno drustvo, Dzordza Sorosa, u Pristinu, Podgoricu i Beograd. On je ponudom da Beograd u zamenu za priznavanje nezavisnosti Kosmeta dobije brze ukljucenje u Evropsku uniju, zapravo pokazao da zagovornici kosovske nezavisnosti gube bitku u Vasingtonu. Direktno eksponiranje Sorosa "na terenu" samo je pokusaj da se situacija preokrene.

Ideologija saputanja

Pitanje Kosmeta verovatno ce ostati nereseno jos dugo jer, bez obzira na zelje raznih lobija za stvaranje novih drzava, moraju da se steknu razliciti uslovi. Prvo, na Kosmetu ne postoji nijedna sazrela politicka snaga na koju svet moze da se osloni. Ne postoji kosmetski politicar koji moze otvoreno da udje u pregovore sa Srbijom, a da mu zivot ne bude ugrozen.

Potpuno je jasno da kosmetski politicari resenje za svoj problem moraju da traze u razgovorima ne samo sa Beogradom, vec i sa Tiranom. Koliko god paradoksalno zvučalo, odnosi Kosmeta sa vlastima u Albaniji su gotovo isto tako losi kao i odnosi sa Beogradom. U tako teskoj atmosferi potpunog nepoverenja na relaciji Pristina - Beograd i Pristina - Tirana, kada je Evropa zabavljena svojim prosirenjem i ne poseduje politicke i bezbednosne kapacitete da se suoci sa pitanjem Kosmeta, vidljivo je da ce mirovne snage NATO jos dugo ostati faktor stabilnosti na Kosmetu.

Zato ce SAD ubuduće podsticati jacanje poverenja na liniji Beograd-Tirana, da bi se u perspektivi zajednickim snagama uspostavio dijalog sa kosmetskim predstavnicima. Vrlo znacajno za buduci razvoj dogadjaja postace, takode, pitanje Stajnerovog naslednika. Vec su mnoga imena spominjana u javnosti, ali oni koji se prvo pominju obicno ne budu izabrani, po cuvenom komunistickom principu: "Najsnaznija je ideologija koja se sapuce".

Ime "koje se sapuce" je Zak Klajn. Mandat Amerikanca u Sarajevu isticu, a veliko poznavanje Balkana i uspesno vodjenje prethodnih misija mogli bi da budu cinilac pomirenja razlicitih opcija na Kapitolu hilu.

Artur Demek, POLITIKA 8.jun

Jan Dirk Blau, predsednik interparlamentarne Skupstine Zapadnoevropske Unije

SPECIJALNA EVROPSKA ZONA - KOSOVO

STRAZBUR - Skupstina Zapadno-evropske unije cije je jasnije ime Interparlamentarna evropska skupstina za bezbednost i odbranu, završila je juče svoje zasedanje u Strazburu izvestajem o jugoistocnoj Evropi i izglasavanjem preporuke da, posle odlaska UNMIK-a, Kosovo postane "specijalna evropska zona". Sta to znaci, pitali smo autora ove ideje Jana Dirka Blaui,

predsednika ove organizacije i predsednika liberalne grupe u tokom dvanaest godina izvestioca ove organizacije za Balkan.

- UNMIK ne može da ostane na Kosovu u nedogled. Njega bi trebalo da zameni Brisel i evropski predstavnici koji bi dali više slobode lokalnoj vlasti. Dakle, ukoliko se misija UNMIK-a okonča pre nego što Rezolucija 1244 bude u potpunosti primenjena, trebalo bi pripremiti stvaranje "specijalne evropske zone" kako bi se podržale privremene institucije lokalne samouprave sa ciljem da u budućnosti Kosovo bude integrisano u Evropske institucije, kaže gospodin Blau.

Znači li to da bi Kosovo uslo nezavisno u Evropu ili kao podeljena zona? Kakav status Kosova vi predviđate ?

To treba tek da se vidi. Sve su mogućnosti otvorene. Kada je rec o podeli, trebalo bi da budu svi saglasni o tome da bi do toga i doslo. Jedno je sigurno, tamo još nije razvijen ni demokratski način misljenja koji podrazumeva međusobno postovanje, ni demokratski politički sistem. Od januara sam bio dva puta u Pristini i u drugim delovima regije. Ne postoji dijalog ni između različitih političkih, ni između etničkih grupa. Srbi sa Kosova neće ni da čuju o nezavisnosti, a Albanci sa Kosova odbijaju da razgovaraju o bilo kakvom drugom rešenju. Nas veoma brine nezavisno Kosovo jer nas brine mogućnost da manjine budu u onako lošem položaju u kakvom su bile u vreme krize.

Brine me da se UNMIK povuče prerano. To bi otvorilo mogućnost da se mracne snage ponovo vrate na Kosovo što znači sukob različitih etničkih i verskih grupa. Zato sam došao na ideju, tokom poslednje posete Kosovu, da stvorimo specijalnu evropsku zonu na Kosovu. U međuvremenu, dakle iz Brisela, gradimo stabilno demokratsko društvo na Kosovu, a u isto vreme Srbija i Crna Gora i Makedonija rade na sopstvenoj evropskoj integraciji. Ako su svi na istom putu, onda je kasnije lakše da se raspravlja o Kosovu i zajedničkom ulasku u EU, bez borbe jedne grupe protiv druge. To će potrajati, neki misle i deset godina.

Može li se reći da se zapravo dogodilo etničko ciscenje Srba i drugih nealbanaca ?

Da, to se dogodilo, moramo da kažemo.

Ombudsman za Kosovo, gospodin Novicki rekao nam je nedavno da na Kosovo realno gledano ne može da se vrati više od nekoliko hiljada Srba zato jer tamosnje albansko stanovništvo to ne želi.

Kakve su sankcije za onemogućavanje povratka izbeglih sa Kosova ?

Sankcije su međunarodnom prisustvo. Ne može da se razgovara o statusu Kosova dok se se tamosnje društvo ne demokratizuje. Protiv sam postavljanja rokova. Ostacemo toliko dugo koliko je potrebno, sve dok međunarodne organizacije ne budu ubedjene da društvo na Kosovu demokratski funkcioniše. Zato sam i predložio stvaranje specijalne evropske zone.

Unija

Zapadno-evropska unija je organizacija sa sedištem u Parizu, osnovana ugovorom u Briselu 1954 godine. Ova organizacija, koja okuplja 28 parlamentarnih delegacija, uključuje i Tursku i Sloveniju kao pridružene članove. Sve punopravne članice su članice NATO-a. Bezbednost i odbrana su osnovne aktivnosti Zapadno-Evropske Unije koja ima reputaciju uticajnog inicijatora iz pozadine brojnih međunarodnih odluka vezanih za bezbednost i odbranu

Natasa Jokic, Glas javnosti 05.06

STABILNOST BALKANA I STATUS KOSOVA

Insistiranje na nezavisnosti Kosova od Srbije predstavlja jedinu sansu za dugoročnu stabilnost na Balkanu i rešavanje ovog pitanja ne sme da se odlaze, stoji u nedavnom izveštaju jedne uticajne organizacije iz Vasingtona.

"Treba da podignemo poklopac sa lonca problema i da smanjimo vatru", kaže Pol Vilijams, profesor na vasingtonskom Pravnom fakultetu i jedan od autora izveštaja Centra za strateske i međunarodne studije (CSIS). "Jedini način da se to uradi jeste neka vrsta postepene nezavisnosti", kaže on.

U izveštaju pod nazivom "kako postići rešenje za konačan status Kosova" Vilijams i ostali koautori - Janus Bugajski, direktor projekta CSIS za istocnu Evropu i Brus Hicner, predsedavajući projekta Dejtonskog mirovnog sporazuma na univerzitetu u Dejtonu - tvrde da kontinuirano međunarodno odlaganje i nejasnoće u pogledu konacnog statusa Kosova ne samo što pogorsavaju etnicke tenzije u regionu, već doprinose i političkoj, i ekonomskoj stagnaciji na Balkanu.

Autori se slažu da bi slobodno izabrana vlada na Kosovu mogla da smanji mogućnost za izbijanje nemira u regionu između Albanaca i Srba. Osim toga, kažu oni, ako bi Kosovo postalo suvereni entitet, a ne protektorat međunarodne zajednice, to bi promovisalo vladavinu prava i pluralizam.

Džejms Dobins, direktor Centra za međunarodnu bezbednost i odbrambenu politiku, bio je specijalni savetnik predsednika Klintonu i Stejt dipartmenta za Kosovo. On kaže da je nezavisnost odložena posle američke vazdušne kampanje 1999. godine, jer je u regionu situacija ostala nestabilna.

Dobins, koji je tada nadgledao mirovne operacije na Kosovu, kaže da je bilo strahova da bi napor u pravcu nezavisnog Kosova verovatno ucvrstio ostanak Slobodana Miloševića na vlasti.

"To bi pre izazvalo građanski rat u Makedoniji, nego što bi resilo probleme i učinilo bi region još nestabilnijim", rekao je Dobins.

"Mislim da se ovim problemima sada posvećuje velika pažnja".

On je spomenuo tranziciju Srbije ka demokratiji i popustanje međunarodnih tenzija u Makedoniji. Ipak, nereseno pitanje statusa Kosova kao potencijalno nezavisne države i dalje predstavlja prepreku pomirenju između etničkih zajednica u regionu.

Dobins je upozorio da se Kosovo, koje funkcioniše kao sticenic međunarodne zajednice, u velikoj meri oslanja na međunarodnu pomoć.

"Mi smo posleratnom procesu dali izvesno vreme i sada se treba okrenuti pitanju konacnog statusa Kosova", kaže on. "Ne kažem da više nema problema, ali region je sada miran. Uvek sam verovao da je jedini rezultat koji bi zadovoljio većinu stanovništva neki oblik nezavisnosti".

Izveštaj CSIS kaže da je nezavisnost za Kosovo moguća jedino, ako takodje postoji međunarodna podrška Srbima na Kosovu i u Crnoj Gori da budu nezavisni od Kosova i Crne Gore. Paket stimulacija u zamenu za pristanak Srbije da se odrekne pretenzija nad

Kosovom mogao bi da se iskoristi za pridobijanje Srba za saradnju.

U izveštaju se takodje poziva na primenjivanje takozvane "mape puta" za sprovođenje državnih standarda i izgradnju institucija na Kosovu, s jasnom namerom da se pregovara o nezavisnosti. Kosovu ce takodje biti potrebna veca medjunarodna pomoc, narocito Evropske unije, cije je aktivno ucesce u procesu od sustinskog znacaja.

Vilijams je naglasio da proces mora da bude postepen i da direktna nezavisnost ne bi dala rezultate, vec bi samo pogorsala etnicko neprijateljstvo. On je takodje rekao da vlada Kosova mora da pokaze napredak, ukljucujuci i to da manjinska i ljudska prava budu zasticena i da se svim etnickim grupama omoguci adekvatna politicka zastupljenost pre sticanja pune nezavisnosti.

Carls Kapcan, direktor za evropske studije pri Savetu za spoljnu politiku, kaze da problemi na Balkanu moraju da se rese, ali da im kreatori politike ne pridaju dovoljno paznje.

"Nazalost, Balkan vise nije u centru paznje, ali postoji veliki broj neresenih problema od kojih neki mogu da eksplodiraju u ne tako dalekoj buducnosti", kaze Kapcan. "Slozio bih se sa CSIS da bi Balkanu bilo bolje ako bi se Kosovo otcepilo od Srbije. Da li bi to znacilo potpuno nezavisnu drzavu, ili neku autonomnu republiku, ili labavu konfederaciju predmet je rasprave".

On kaze da je ovo pitanje uglavnom ignorisano, jer niko ne zeli da se bavi skakljivim pitanjem moguće promene granica, kako bi se dobila podrška Srbije za nezavisno Kosovo. Evropska unija smatra da Balkan treba polako da se integriše u Evropu. To je proces koji bi resio etnicke i verske sukobe prisutne u regionu.

Kapcan kritikuje ovakvu politiku, tvrdeci da je malo verovatno da ce ona doneti zeljeni rezultat.

Jos jedan problem u vezi sa drzavnoscu Kosova u ovom trenutku je sto je moguće da u regionu vlada stabilnost samo zbog toga sto je tamo prisutna medjunarodna zajednica koja kontrolise situaciju i obezbedjuje pomoc.

Tom Karoters, direktora projekta za demokratiju i vladavinu prava u Karnegi fondaciji za medjunarodni mir, kaze da SAD moraju da budu ukljucene u proces i da Evropska unija treba da vodi glavnu rec.

"Mislim da je vreme da Evropa i SAD obrate paznju na srednjorocni pristup ovom pitanju i da prestanu da odlazu njegovo resenje", rekao je Karoters. "Mislim da ce to zavisiti od Zapadne Evrope. Mi mozemo da insistiramo na ovom, ali ako SAD preduzmu korake bez evropske podrške pitanje se nece resiti".

Vilijams kaze da u pregovorima treba da ucestvuju i SAD i Evropa, s tim sto SAD treba da preuzmu vocstvo jer se Evropa pokazala nesposobnom da resava probleme Balkana.

"Ne treba da im se obracamo. To smo naucili u proteklih osam godina od 1992. do 2000. godine", rekao je on. "Evropljani su nesposobni da se uhvate u kotsac sa ovim".

Predlog da se intenziviraju razgovori o nezavisnosti Kosova nailazi na kritike u kojima se kaze da trenutak nije dobro izabran i da ce pregovori najverovatnije obilovati opasnim posledicama.

Uprkos podrsci ovoj ideji, Dobins kaze da treba imati u vidu da bi nezavisno Kosovo moglo da postane destabilizujuci faktor u susednoj Makedoniji.

Dzon Halsman, istrazivac pri fondaciji Heritidz, kaze da predlog pokazuje nepoznavanje geopoliticke stvarnosti u Evropi. On kaze da su ogranicene sanse da Evropljani i Amerikanci zajednicki rade na pitanju Kosova, imajući u vidu njihove nesuglasice povodom rata u Iraku.

"Dugorocno gledano moracemo da obratimo paznju na problem nezavisnosti, ali to nije put kojim sada idemo", kaze Halsman.

"Smesna je ideja da se ovo nalazi na vrhu liste prioriteta americke spoljne politike".

Kapcan kaze da situacija na Kosovu predstavlja vazne pouke za Vasington, kada je rez o izgradnji Iraka. On kaze da Amerikanci treba da budu "izuzetno trezveni" kada je rec o sansi da se u ovoj bliskoistocnoj zemlji stvore demokratija i liberalna vlada.

Balkan ima veci intelektualni potencijal od Iraka. "Ako smo imali toliko problema u jugoistocnoj Evropi, to nas ne ohrabruje da gajimo optimizam kada je rec o Iraku", kaze on.

BESEDA VLADIKE ARTEMIJA NA OPELU

U ime Oca, i Sina i Svetoga Duha!

Amin!

Neka zamukne svaka rec ljudska na ovome tuznome zboru. Kojim recima, braco i sestre da izrazimo nasu zalost, nasu tugu i nas bol za ove nevine zrtve koje ovde pred nama leze? Evo, cetiri godine po Kosovu i Metohiji sabiramo leseve ubijenih Srba, skupljamo njihovu krv i bol u srcima svojim. I to sve pred licem celoga sveta, pred licem onih koji su dosli da donesu mir, da donesu pravdu, da donesu jednakost za sve gradjane Kosova i Metohije. Koje licemerje pred licem Boga zivoga i pred licem celoga sveta. Je li ovo zastita, je li ovo sloboda, je li ovo mir, je li ovo ravnopravnost ? To su pitanja koja im upucujemo cetiri godine. Ali, odgovora nema.

Imaju samo obećanja, prazna obećanja, obećanja da ce uciniti sve da zlo prestane. A zlo iz dana u dan buja i raste kao korov u prolece. Da li je neko mogao da pomisli posle onih zrtava u Starom Gradskom pre cetiri godine da cemo i nakon cetiri godine imati ovakve nevine zrtve, braco i sestre. I tada su se zaklinjali pred nama da ce licno rukovoditi istragom i pronaci pocinioce. Cetiri godine - a nista od toga nije bilo. A nase zrtve kod Podujeva, kada su digli u vazduh autobus? I tada su obećavali i nista nije bilo. I onoga mucenika Zorana iz Vrbovca kod Vitine, koga su pre petnaest dana ubili mucki - nista nije pronadjeno i otkriveno. I za ove ovde zrtve obećavaju da ce pronaci pocinioce. Kako da im verujemo, kome vise da verujemo?

Verujemo samo u Onoga koji je radi nas ljudi sisao sa neba na zemlju, Koji je postradao od ljudi kao nevina zrtva, ko i ove zrtve pred nama. Njemu jedino verujemo i recima Sv. Jevandjelja koje smo sada procitali. Verujemo da postoji Bog, da postoji zivot vecni, da postoji vaskrsenje mrtvih, da ce oni koji su cinili dobra vaskrsnuti u zivot vecni, a koji su cinili zla - i oni ce vaskrsnuti, ali u muku vecnu, u pakao ognjeni.

Braco i sestre, velike su nase zrtve pale za ove cetiri godine. Preko tri hiljade nevinih zrtava. Mnogo smo bila skupili u srcima svojim, mnogo smo suza prolili na ovu kosovsko-metohijsku svetu zemlju, krv nasih mucenika i suze nase pomesane su i njih sigurno andjeli Bozji iznose pred presto Bozji. Vapiju, vapiju za zrtve pobijene za ime Jagnjetovo, za ime Bozje. Mi od ljudi ne

očekujemo satisfakcije, ne očekujemo ni da ce se pronaci pocinoci i ne trazimo ni da ce se pronaci pocinoci i ne trazimo od ljudi. Ali, svi moramo znati da je Bozja pravda i Bozja osveta za one koji su spremni da ovako nesto urade onima koji ni mrava nisu zgazili u zivotu svome i nikome nisu zla naneli - eto kako se mogu izivljavati, da li ljudi ili neljudi, na ovim zrtvama. Ali vera nasa, braco i sestre, hrabri nas , daje nam snage da izdrzimo sve muke i nevolje, jer smo ih mnogo imali u nasoj istoriji - i sve smo izdrzali i sve smo istrajali i opstali smo na ovim prostorima. Ja se nadam u ime velikoga Boga i u vas, braco i sestre, da cemo ostati ovde gde smo vekovima ziveli. Ne u inat nekome, nego zato sto je to nase i sto mi nemamo kuda odavde. Mi ne mozemo da poneseo odavde ni Gracanicu, ni Decane, ni Ljevisku, ni Pecku Patrijarsiju. Ne mozemo ni nasa groblja ni nase grobove da poneseo. Zato ostajemo ovde sa nasim milim i dragim pokojnicima da zivimo i da trajemo, a Bog ce uciniti ono sto je po Njegovoj pravdi zapisano da ce uciniti. Nemojte se kolebati. Nemojte se ni plasiti. Svaki koji se rodi morace da ode sa ove zemlje na ovaj ili onaj nacin. Tesko je kada odlazimo odavde na ovako divljacki i zlocinacki nacin, masakrirani, izubijani, izlomljeni, povadjenih ociju. Sta dalje da kazem? Neka Gospod primi ove nase najnovije zrtve i neka posalje milost Svoju da to budu nase poslednje zrtve na Kosovu i Metohiji, da prestane ovo divljanje, ovo bezumlje, ovi zlocini. Predstavnicima medjunarodne zajednice, bilo da su ovde prisutni ili ne, porucujem da je posle cetiri godine minut do dvanaest da sprece ovakva nedela na Kosovu i Metohiji. Oni to mogu ako hoce. Oni su to mogli i pre cetiri godine da sprece. Nisu to ucinili. Ova krv ide na njihovu dusu i na njihov obraz. Ovo ce prokletstvo pasti na njihov narod. Ne pretim nego govorim i svedocim iz Jevandjelja Hristovoga. Svi oni koji mogu da sprece zlo a to ne ucine, odgovorni su za zlocine.

Neka bi Gospod primio nase zrtve, nama darovao utehu, veru i nadu da istrajemo na ovim prostorima, da zivimo ovde sa svima onima koji su za miran zivot i zivot dostojan coveka i da ostanemo ovde hiljadama godina kao sto smo bili ovde stotinama godina do sada ovde. Nikome nismo smetali u svetu. Necemo ni u buduce smetati, ali hocemo nasu pravdu, hocemo nasa ljudska prava, hocemo slobodu kretanja, hocemo bezbedan i miran zivot, hocemo mir za nasu decu, za nasu omladinu, za ceo nas narod. Gospode, milostivi i jedini, koji vidis ovu nepravdu, Ti posalji utehu ovome narodu i zastiti nas od ovakvih zlocinaca, sada i uvek i u vekove vekova. Amin!

RODBINA STOLICA ISTERALA NATASU KANDIC

Rodjaci ubijenih clanova porodice Stolic iz Obilica isterali su juce Natasu Kandis, predsednika Fonda za humanitarno pravo, iz dvorista kuce Stolica. Natasa Kandiceva je pokusala da objasni rodbini da taj zlocin nisu pocinili Albanci, nego ekstremisti koji postoje i na jednoj i na drugoj strani, rekli su su Beti ocevici. Posle takvog obrazlozenja, rodbina je uz psovke i uvrede, isterala Kandicevu iz dvorista

Visoki predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbednost Havijer Solana izjavio je da je ubistvo u Obilicu uzasan kriminalni akt, kao i da je tokom jucerasnjih susreta sa predstavnicima prelaznih kosovskih institucija dobio obećanje da ce pocinoci zlocina biti otkriveni i izvedeni pred lice pravde.

Mark Dickinson, sef Britanske kancelarije u Pristni ocenio je da je ubistvo u Obilicu cin "zlocinackih kriminalnih elemenata protiv nevinih ljudi", uperen protiv svih koji zive na Kosovu, prenela je Beta. Ubistvo je osudila i stampa na albanskom jeziku ocenjujuci da ce ovaj "varvarski cin imati stetne posledice za sve koji zive na ovim prostorima". Povodom zlocina u Oblicu juce su se, izmedju ostalih oglasili i Svetozar Marovic, predsednik SCG, Odbor za medjunacionalne odnose RS, predsednik Ministarstvo inostranih poslova Francuske, crnogorska demokratska unija Albanaca, grcki i americki ambasador pri OEBS, Beogradski centar za ljudska prava, GSS, Srpski nacionalni sabor Metohije, osudjujuddi ubistvo porodice Stolic.

TELA UBIJENIH NA OBDUKCIJI U ORAHOVCU

Tela ubijenih Slobodana, Radmile i Ljubinka Stolica, izvucena su juce iz njihove kuce u Obilicu i preneti u mrtvacnicu u Orahovcu, gde ce biti uradjena ekspertiza i obdukcija, preneli su Beti srpski izvori u Obilicu. U obdukciji ce uestvovati i patolog Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Slavisa Dobricanin.

Otvoreno pismo predsedniku Vlade Republike Srbije

RAJ PRETVOREN U PAKAO

Postovani gospodine predsednice,

Juce na Spasovdan, 5. juna ove 2003. godine posetio sam Kosovsko Pomoravlje. Posle svete Liturgije u Vitini, imali smo razgovor sa ljudima, predstavnicima pojedinih sela, skola... Tema razgovora je bila - uslovi pod kojima ti ljudi opstaju vec pune cetiri godine.

Nemam nameru, niti je moguće, preneti Vam sve sta se tamo govorilo. Ali, osecam za svoju svetu duznost da Vas, ma i u najkracim crtama, fragmentarno upoznam sa osnovnim problemima sa kojima se ti ljudi (i ne samo oni) susrecu u svom zivotu.

- Osnovna skola u Vitini imala je do pre cetiri godine 1.000 učenika. Sada ih ima 44. I oni uce u privatnoj kuci. Cinjenica bolna do suza!

- Nedostatak komunikacije sa svojom matricnom Drzavom (Srbijom). Osecaju se zaboravljenim, otpisanim.

- Rizik pri obradi zemlje (Mogila). Svakodnevne provokacije.

- Imaju zamerke i na Koaliciju Povratak i na Koordinacioni centar. Vele, bave se posledicama, a ne uzrocima. Svima tesko pada nejedinstvo u Koaliciji Povratak. A narod cetiri godine zivi u getu.

- U Opstini Vitina bilo je 11.000 Srba. Sad ih je blizu 2.300. U samom gradu 170 dusa.

- Vitina je za ove cetiri godine dala 45 zrtava. Da li je to i konacna cifra?

- Nezaposlenost - kljucni problem za opstanak.

- Socijalna slika katastrofalna. Nuzan socijalni program Koordinacionog centra i Drzave. Od toga zavisi: ostati ili nestati.

- Glavni problem - plate, pare.

- Informacije stizu: Veliki novac se daje za Pomoravlje (Koordinacioni centar), ali do naroda nista ne stize. Nuzna provera, kontrola

tokova novca (preko koga ide novac i kome?).

- Pomoravlje danas: "Raj pretvoren u pakao".

To su samo elementi jedne stravične slike. To ko ne vidi, ne može da shvati. A ko je to od Vlade uopšte video? Prednje napisah da bi odgovorni preduzeli neophodne mere da se vapijuće nepravde isprave, da se tom, herojskom narodu pomogne da se održi na svome ognjistu.

U nadi na hitno i adekvatno delovanje, ostaje Vas

Episkop rasko-prizrenski

Artemije (Radosavljević)

Povodom odluke SO Novi Pazar da stavi van snage odluku o proglašenju spomenickog Starog Rasa za kulturno dobro

OTVARANJE VRATA BEZAKONJU

Novi Pazar, Beograd - Povodom odluke Skupštine opštine Novi Pazar kojom je stavljena van snage državna odluka o proglašenju spomenickog područja Starog Rasa za kulturno dobro, prostorno kulturno - istorijsku celinu, koju je UNESCO još 1979. godine stavio na Listu svetske kulturne baštine, a 1987. godine Vlada Republike Srbije kategorisala kao kulturno dobro od izuzetnog značaja, Crkvena opština za Rasku oblast iz Novog Pazara, pozvala je juče "nadležne državne institucije da poniste ovu odluku SO Novi Pazar u cilju očuvanja svih nasih svetinja".

- Posledica nove odluke SO Novi Pazar, objavljene u Opštinskom službenom glasniku (br. 6/23. april 2003. godine) jeste eliminisanje nadležnosti ovlašćenih službi zaštite, čime se spomenici kulture i sakralni objekti predaju na milost i nemilost unistiteljima kulturne i duhovne baštine našeg naroda.

Ova odluka otvara vrata bezakonju i produžava proces unistavanja zaštićenih zona, koje su već ugrožene divljom gradnjom, poput crkve svetih apostola Petra i Pavla (9. vek), manastira Djurdjevi stupovi (12. vek) i Sopocani (13. vek) - istice se u saopštenju Crkvene opštine za Rasku oblast iz Novog Pazara.

J. T.